

Dendrokronologisk undersøgelse af Stuehus ”Krågedal”, gnr. 8, bnr. 1, Flekkefjord kommune, Vest-Agder fylke

NNU rapport 39 – 2014 af Charlotte Kure Brandstrup & Niels Bonde

Dendrokronologisk undersøgelse af Stuehus "Krågedal", gnr. 8, bnr. 1, Flekkefjord kommune, Vest-Agder fylke

Bygningstype: Våningshus / Stue

Gårdsnavn: Krågedal

Gnr./Bnr.: 8/1

Koordinater: (WGS84) 58.232037° / 6.544472°

Kommune: Flekkefjord

Fylke: Vest-Agder

Prøver taget af: H.P., C.C., B.B., I.V.

Formål: Datering samt opbygning af grundkurve

Undersøgt af: Charlotte Kure Brandstrup

NNU j.nr.: A9260

Se også NNU rapport 4 & 5 -2014

Publicering: Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk). Rapporten kan downloades fra hjemmesiden www.nnu.dk, under Dendrokronologi, Rapporter.

Stue/våningshus

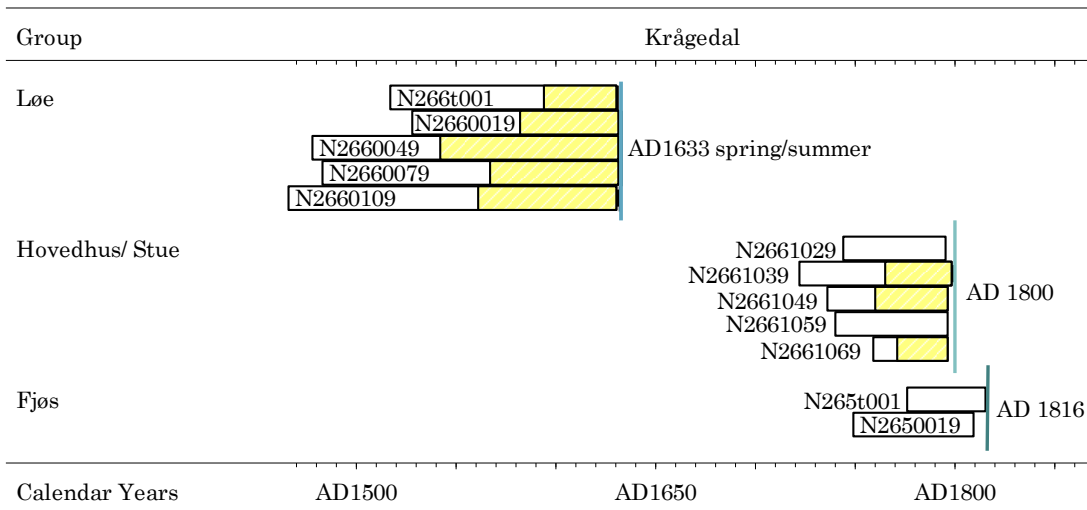
Seks prøver modtaget, alle prøver af fyr (*Pinus sylvestris*). Fem prøver er dateret. Prøverne har mellem 39 og 78 årringe bevaret. På fire af prøverne er det muligt at registrerer splintved. Der er bevaret mellem 26 og 37 årringe af splintved. Ingen af prøverne har bevaret *Waldkante*.

Resultat

På fire af de daterede årringskurver er den yngste årring dateret til 1797 og en enkelt årringskurve er den yngste årring dateret til 1800. Da der ikke er bevaret *Waldkante* på prøverne kan fældningstidspunktet ikke bestemmes. Sammenfaldet af dateringerne af den yngste bevarede årring i prøverne antyder dog, at prøverne sandsynligvis stammer fra træer, der er fældet ca. 1800. Opførelsen af huset er formentlig sket kort herefter, 1801-1805.

Resultatet vises i Figur 1 sammen med resultaterne af undersøgte "fjøs" og "løe" fra samme lokalitet.

Det ses at de tre bygninger på Krågedal er bygget i henholdsvis forår/sommer 1633, efter 1800 og efter 1816. (se evt. NNU rapport 4 & 5 -2014)

Figur 1: Absolut datering. De samlede daterede prøver fra Krågedal, indplaceret på tidsskala. Det ses at de tre bygninger er bygget i henholdsvis forår/sommer 1633, efter 1800 og efter 1816. gule felter indikerer synligt splintved.

De daterede årringskurver fra stuen er sammenregnet til en middelkurve, N266m101. Middelkurven omfatter 78 årringe og dækker perioden 1722 til 1799. Middelkurven er søgt dateret med referencekurver fra Skandinavien. Af Tabel 1 fremgår det, ud fra t -værdierne, at tømmeret, der er brugt til våningshuset, formentlig stammer fra træer, der har vokset lokalt i Vest-Agder.

Tabel 1: Absolut datering, t -værdier. Middelkurven N266m101 daterer med referencekurver fra Vest-Agder.

Filenames	-	-	N266m101	Referencekurver
-	start	dates	AD1722	
-	dates	end	AD1799	
nomk0803	AD1345	AD1780	4.48	AUST-AGDER
VAuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	7.72	Vest-Agder minus Aaseral
Aaseral2	AD1223	AD1857	3.64	Aaseral
nomk1204	AD765	AD1996	2.99	Vestlandet

Referencer

t-værdier:

Baillie, M.G.L. & Pilcher, J.R., 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research, *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14

Grundkurver:

Undersøgelser som bidrager til bestemmelse af det undersøgte materiales oprindelsessted (træernes voksested), dvs. *dendroproveniens* kan kun udføres takket være et udstrakt samarbejde med kolleger fra laboratorier i Europa, som udfører dendrokronologiske undersøgelser og udarbejder dendrokronologiske grundkurver til dateringsformål.

Katalog over prøver

N2661019.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue -veg mod syd tv for vindue - 7 stokk -101
Raw Ring-width PISY data of 77 years length
Undated; relative dates - 0 to 76
35 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 131.62 Sensitivity 0.18

N2661029.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue - væg mod syd tv for vindue 6. stokk - 102
Raw Ring-width PISY data of 53 years length
Dated AD1744 to AD1796
0 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 211.94 Sensitivity 0.19

N2661039.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue - væg mod syd tv for vindue 5. stokk - 103
Raw Ring-width PISY data of 78 years length
Dated AD1722 to AD1799
34 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 151.90 Sensitivity 0.20

N2661049.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue - væg mod syd tv for vindue 4. stokk - 104
Raw Ring-width PISY data of 62 years length
Dated AD1736 to AD1797
37 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 178.79 Sensitivity 0.19

N2661059.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue -veg mod syd tv for vindue - 3 stokk -105
Raw Ring-width PISY data of 58 years length
Dated AD1740 to AD1797
0 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 186.12 Sensitivity 0.14

N2661069.d

Title : A9260 - Hidra 4b - krågedal stue -veg mod syd tv for vindue - 2 stokk -106
Raw Ring-width PISY data of 39 years length
Dated AD1759 to AD1797
26 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 265.74 Sensitivity 0.20

FELTRAPPORT

BYGNINGSVERN FYLKESKONSERVATOREN I VEST-AGDER

Dendrokronologisk objekt:	Krågedal, Hidra 4b
Fylke:	Vest-Agder
Kommune nr.:	Flekkefjord
Gnr/Bnr:	8/1
Koordinater:	58.232037/6.544472
Prøvene tatt av:	HP+CC+CB+IV
Dato for prøver:	03.06.2014

Prøvenr.	Sted	Rom	Bark	Yte	Bearb.	Skiver
1	Væg mod syd	Stue			+	Stokk 7 af de synlige stokke fra nede
2	Tv. For	Tømmerkerne			+	Stokk6
3	Vindue	Mod vest			+	Stokk 5
4	-	-			+	Stokk 4
5	-	-			+	Stokk 3
6	-	-			+	Stokk 2